

Kateri iztisi delni čarjev sledijo do konca leta

Delničarji Zita so prejeli obvestilo, da jih bodo iztislili

F JANEZ TOMAŽIČ
janez.tomazic@finance.si

Iztis delničarjev mora na skupščini potrditi 90-odstotna večina delničarjev. Iztisnjeni delničarji dobijo odpravnino (denar). Načeloma z iztisom ni nič narobe, razen kadar želijo male delničarje iztisniti po prenizki ceni. Mali delničarji imajo možnost sodne preveritve cene.

Kaj je iztisnitev malih delničarjev

1 Iztisnitev malih delničarjev je postopek prenosa vseh delnic na enega lastnika. Ker preostali delničarji izgubijo delnice, imajo pravico do odpravnine. Povedano preprosteje: ena oblika premoženja se zamenja za denar. V praksi se pri lastnikih, ki so to postali med privatizacijo, dogaja, da iztisa ne želijo.

Kdaj je iztis smiseln

2 Iztis je smiseln iz več razlogov. Eden izmed teh je, če en lastnik obvladuje denimo 99 odstotkov podjetja, preostanek pa je razpršen med več tisoč lastnikov. Takšno lastništvo prinaša stroške, recimo obveščanje delničarjev, organizacija skupščine, oblika delniške družbe je pravi-

loma dražja od družbe z omejeno odgovornostjo in podobno. Borzna kotacija družb, ki imajo lastnika, ki obvladuje več kot 90 odstotkov, ni smiselna. Naslednji razlog je, da večinski lastnik želi del podjetja oddeliti, podjetje združiti. Iztis mu omogoča racionalnejše upravljanje podjetja. Iztis delničarjev je smiseln tudi, ko podjetje opravlja različne transakcije z lastnikom, denimo mu posoja denar.

Iztis po prevzemu

3 V Sloveniji je vzpostavljena sodna praksa, da če glavni delničar predlaga iztisnitev v treh mesecih od objave prevzemne ponudbe, je pravično nadomestilo enako prevzemni ceni. Tak primer je denimo iztisnitev več kot 3.800 delničarjev Žita (po 180,1 evra) ali pa lanski iztis več kot 1.200 delničarjev Aerodroma (po 61,75 evra). Iztis malih delničarjev je napovedal tudi Heineken, lastnik Pivovarne Laško, več kot dva tisoč preostalih delničarjev pa lahko pričakuje 25,56 evra za delnico.

Iztis na zahtevo večinskega lastnika

4 Iztis lahko na skupščini predlaga večinski lastnik, potrebuje pa več kot 90-odstotno soglasje. Ceno za iztis določi cenilec in jo preveri še revizor. Če se delničarji z določeno ceno ne

strinjajo, lahko prek sodišča zahtevajo sodno preveritev cene. Pri tem inštitutu jim pogosto pomagajo združenja delničarjev. Pri teh postopkih so bili pogosto uspešni, denimo pri iztisu malih delničarjev družb Color, Ilirija, Kograd IGEM ... Med bolj svežimi primeri preverjanja cene je iztis delničarjev časopisa Večer. Ti so napovedali preveritev cene.

Ko odpravnino zahteva »zaklenjeni« delničar

5 V podjetjih, ki imajo večinskega lastnika, se lahko zgodi, da »zaklenjeni« delničarji zahtevajo sodni preizkus denarne odpravnine. To so v primeru Radenske in Pivovarne Union zahtevali nekateri delničarji - in tudi uspeli. Pivovarna Laško, večinska lastnica, je morala odkupiti njihove delnice, razberemo iz letnega poročila Pivovarne Laško za 2014.

Kateri iztisi so pričakovani

6 Heineken je iztis malih delničarjev Pivovarne Laško napovedal, ker bo združil Laško in Union, je verjeten tudi iztis malih delničarjev Pivovarne Union. Da bodo iztis proučili, so prevzemniki zapisali tudi v prospektu za prevzem skupine Alta (Glen, Publikum, Gaznafta).

**IZPELJANE IN VERJETNE
IZKLJUČITVE MANJŠINSKIH
DELNIČARJEV V LETU 2016**

Postopek	Podjetje	Število delničarjev	Delež lastni- štva (v %)
Izvedena	RRC	13	0,87
V teku	Žito	3.864	3,2
Napovedana	Pivovarna Laško	2.099	2,49
Verjetna	Pivovarna Union	691	1,92
Verjetna	Alpetour	57	2,13
Bodo proučili	Skupina Alta	56	0,91

Vir: arhiv Financ

